

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum propria virtute ascenderit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

alias 577. dies tem pus * presentis saeculi, quo Christus in A ecclesia conuersatur, potest intelligi: quia homo constat ex quatuor elementis, & eruditur contra transgressionem decalogi.

¶ Super Quaestio 57. Art. secundum. Titulus, vt sonat lumen-- dus est. ¶ In corpore ponitur vna distinctio bimembris cum suis conclusionibus. Distinctio est circa ly secundum quod, & conclusiones sunt clarae. Vbi nota in hac materia, qd sicut sup positum diuinu passum est secundu naturam humanam, vt ly secundum, dicitur conditione natiuitatis, ita persona filij Dei est ille, qui ascendit in celum secundum naturam humanam, vt naturam ascendentem: & secundum naturam diuinam, vt causam ascensionis.

ARTICVLVS II.

Vtrum conueniat Christo ascendere in celum secundum diuinam naturam.

AD SECUNDVM sic proceditur. Vt, qd ascendere in celum conueniat Christo fm diuinam naturam. Dicitur enim in Psal. 46. Ascendit Deus in iubilatione, & Deut. 33. Ascensor coeli, auxiliator tuus: sed ista dicuntur de Deo etiã ante Christi incarnationem. ergo Christo conuenit ascendere in celum secundum, quod Deus.

¶ 2. Praet. Eiusdem est ascendere in celum, cuius est descendere de caelo, secundum illud Ioã. 3. Nemo ascendit in celum, nisi qui de caelo descendit, & Ephe si. 4. Qui descendit, ipse est, & qui ascendit: sed Christus descendit de caelo, non secundum quod homo, sed secundum, qd

Deus: non enim humana eius natura ante in celo fuerat, sed diuina: ergo videtur, qd Christus ascendit in celum, secundum, quod Deus.

¶ 3. Praet. Christus sua ascensione ascendit ad Patrem: sed ad patris aequalitatem non peruenit, secundum, quod homo: sic enim dicit, pater maior me est, vt habetur Ioan. 14. ergo videtur, qd Christus ascendit secundum, quod Deus.

SED CONTRA est, quod Eph 4. super illud, quod autem ascendit, quid est nisi quia & descendit, dicit glo. * Constat, quod secundum humanitatem Christus descendit, & ascendit.

RESPON. Dicendum, qd ly secundum, duo potest notare. scilicet conditionem ascendentis, & causam ascensionis. Et si quidem designat conditionem ascendentis, tunc ascendere non potest conuenire Christo secundum conditionem diuinam naturam, tum, quia nihil est diuinitate aliud, quo possit ascendere: tum etiam, quia ascensio est motus localis, qui diuinam naturam non competit, quae est immobilis, & inlocalis: sed per hunc modum ascensio competit Christo secundum humanam naturam, quae continetur loco, & motui subijci potest vnde in hoc sensu poterimus dicere, qd Christus ascendit in celum secundum, quod homo, non secundum, quod Deus: si vero ly secundum, qd designat causam ascensionis, cum Christus ex virtute diuinitatis in celum ascenderit, non autem ex virtute humanae naturae, dicendum est, quod Christus ascendit in celum, non secundum, quod homo, sed secundum, quod Deus: vnde Aug. t dicit in sermone, de Ascensione, De nostro fuit, quod filius Dei pependit in cruce, sed de suo, qd ascendit.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod auctoritates illae, propheticae dicuntur de Deo, secundum quod erat incarnandus: potest tamen dici, quod ascendere, etsi non proprie conuenit diuinam natura

turae, potest tamen ei metaphorice conuenire, prout scilicet dicitur, in cor hominis ascendere, qm cor hominis se subijcit, & humiliat Deo. Et eodem modo metaphorice dicitur ascendere, respectu cuiuslibet creaturae, ex eo, quod eam subiicit sibi.

AD SECUNDVM dicendum, quod ipse idem est, qui ascendit, & qui descendit (dicit enim Aug. t in libro de Symbolo, Quis est, qui descendit? Deus homo quis est, qui ascendit? idem ipse Deus homo.) descendus tamen duplex attribuitur Christo: vnus quidem, quo dicitur descendisse de caelo, qui quidem attribuitur Deo homini, secundum quod Deus: non enim est iste descendus intelligendus secundum motum localem, sed secundum exinanitionem, qua cum in forma Dei esset, serui formam suscepit: sicut enim dicitur exinanitus non ex eo, quod suam plenitudinem amiserit, sed ex eo, qd nostram paruitatem suscepit, ita dicitur descendisse de caelo, non qd caelum deseruerit, sed quia naturam terrenam assumpsit in unitatem personae. Alius autem est descendus, quo descendit in inferiores partes terrae, ut dicitur Eph. 4. Qui quidem est descendus localis, vnde competit Christo secundum conditionem humanam naturam.

AD TERTIVM dicendum, qd Christus dicitur ad patrem ascendere, in quantum ascendit ad consessum paternae dexterae: quod quidem conuenit Christo aequaliter secundum diuinam naturam, aequaliter autem secundum humanam, secundum quod infra dicitur.

ARTICVLVS III.

Vtrum Christus ascendit propria virtute.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, qd Christus non ascendit propria virtute. Dicitur enim Marc. vlt. qd Dominus Iesus postquam locutus est discipulis, assumptus est in celum. Et Act. 1. dicitur, Videntibus illis eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum: sed illud quod assumitur, & eleuatur, ab alio videtur moueri. ergo Christus non propria virtute, sed aliena ferebatur in celum.

¶ 2. Praet. Corpus Christi fuit terrenum, sicut & corpora nostra: corpori autem terreno, contra naturam est ferri sursum. nullus autem motus est ex propria virtute eius, quod contra naturam mouetur. ergo Christus non ascendit propria virtute in celum.

¶ 3. Praet. Propria virtus Christi est virtus diuina: sed motus ille non ut fuisse ex virtute diuina: quia cum virtus diuina sit infinita, motus ille fuisse in instanti, & sic non potuisset uidentibus discipulis eleuari in celum, ut dicit Act. 1. ergo ut, quod Christus non ascendit propria virtute.

SED CONTRA est, qd dicit Iu. 63. Tertia S. Thomae.

¶ Super Quaestio 57. Articulus 3. Titulus clarus. ¶ In corp. ar. conclusio est: Christus ascendit in celum propria virtute. primo quidem diuina, secundo autem animae glorificatae, mouetur corpus, prout vult Declaratur conclusio, distinguendo in Christo naturam diuinam. & humanam, & subdividendo virtutem humanam in virtutem naturalem & virtutem gloriosam, & exclusa virtute naturali asserendo duas operationes de radice virtutis gloriosae. scilicet vel ex parte lucis caelestis, vel ex parte beatitudinis aie. Et permixta prima opinione, quia beatitudo aie in dei participatione consistit, in se conclusio quo ad oes sui partes clarissima, ita qd expositione non eget.

¶ Aduerte hic, qd cum dicitur, Christum propria virtute gloriosae aie ascendisse in celum, non intelligit, nisi de ipso alio motu ascensionis virtutem in virtute gloriosae aie potuerit motu illo penetrare caelos, alia qstio est inferus tractanda.

¶ 2. Praet. Corpus Christi fuit terrenum, sicut & corpora nostra: corpori autem terreno, contra naturam est ferri sursum. nullus autem motus est ex propria virtute eius, quod contra naturam mouetur. ergo Christus non ascendit propria virtute in celum.

¶ 3. Praet. Propria virtus Christi est virtus diuina: sed motus ille non ut fuisse ex virtute diuina: quia cum virtus diuina sit infinita, motus ille fuisse in instanti, & sic non potuisset uidentibus discipulis eleuari in celum, ut dicit Act. 1. ergo ut, quod Christus non ascendit propria virtute.

¶ Super Quaestio 57. Articulus 3. Titulus clarus.

¶ In corp. ar. conclusio est: Christus ascendit in celum propria virtute.

¶ primo quidem diuina, secundo autem animae glorificatae, mouetur corpus, prout vult Declaratur conclusio, distinguendo in Christo naturam diuinam. & humanam, & subdividendo virtutem humanam in virtutem naturalem & virtutem gloriosam, & exclusa virtute naturali asserendo duas operationes de radice virtutis gloriosae. scilicet vel ex parte lucis caelestis, vel ex parte beatitudinis aie. Et permixta prima opinione, quia beatitudo aie in dei participatione consistit, in se conclusio quo ad oes sui partes clarissima, ita qd expositione non eget.

¶ Aduerte hic, qd cum dicitur, Christum propria virtute gloriosae aie ascendisse in celum, non intelligit, nisi de ipso alio motu ascensionis virtutem in virtute gloriosae aie potuerit motu illo penetrare caelos, alia qstio est inferus tractanda.

¶ 2. Praet. Corpus Christi fuit terrenum, sicut & corpora nostra: corpori autem terreno, contra naturam est ferri sursum. nullus autem motus est ex propria virtute eius, quod contra naturam mouetur. ergo Christus non ascendit propria virtute in celum.

¶ 3. Praet. Propria virtus Christi est virtus diuina: sed motus ille non ut fuisse ex virtute diuina: quia cum virtus diuina sit infinita, motus ille fuisse in instanti, & sic non potuisset uidentibus discipulis eleuari in celum, ut dicit Act. 1. ergo ut, quod Christus non ascendit propria virtute.

¶ SED CONTRA est, qd dicit Iu. 63. Tertia S. Thomae.

Z 4 ¶ Super

Inferius, & citat 57 in oratione med. cora.

Hom. 29. in Euan. circa m. ed.

Itte formosus in stola sua gradens in multitudine fortitudinis sua. Et Greg. * dicit in Homil. Ascensionis, Notandum est, qd Helias in curru legitur ascendisse, vt videlicet aperte demonstraretur, quia homo purus adiutorio indigebat alieno. Redemptor autem noster non curru, non angelis subleuatus legitur: quia qui fecerat omnia, super omnia sua virtute ferebatur.

RESPON. Dicendū, qd in Christo est duplex natura, diuina. f. & humana: vnde fm vtramque naturam potest accipi propria virtus eius: sed fm humanam naturam potest accipi duplex virtus Christi. Vna quidem naturalis, quae procedit ex principijs naturae, & tali virtute manifestum est, qd Christus in caelum non ascendit. Alia aut virtus in humana natura Christi, est virtus gloriae, fm quam Christus in caelum ascendit. Cuius quidem virtutis rationem, quidam accipiunt ex natura quinte essentiae, qd est lux, ut dicunt, quam ponunt esse de compositione humani corporis, & per ea elementa contraria conciliari in unum: ita qd in statu huius mortalitatis natura elementaris in corporib. humanis dominatur: & ideo fm naturam elementi praedominantis, corpus humanū naturali virtute deorsum fertur. In statu aut gloriae praedominabitur natura celestis, per cuius inclinationem, & uirtutem corpus Christi, & alia sanctorum corpora feruntur in caelum: sed de hac opinione, & in 1. par. * habitum est, & infra magis agetur in tractatu de resurrectione n. f. cōi. Hac aut opinione p̄termissa, alij assignant rationem praedictae uirtutis ex parte animae glorificatae, ex cuius redundancia glorificabitur corpus, vt Aug. * dicit ad Diosc. Erit enim tanta obedientia corporis gloriosi ad animam beatam (vt sicut Aug. f. dicit 22. de Ciuit. Dei) ubi uolet spiritus, ibi protinus erit corpus: nec uolet aliquid spiritus, qd nec spiritū possit decere, nec corpus. Decet aut corpus gloriosum, & immortale esse in loco celesti, sicut dictū est. * Et ideo ex uirtute animae, uolentis, corpus Christi ascendit in caelum: sicut aut corpus efficitur gloriosum participatione animae, ita ut Aug. f. dicit super Ioan. participatione Dei fit anima beata: unde prima origo ascensionis in caelum est uirtus diuina. sicigitur Christus ascendit in caelum propria uirtute, primo quidem uirtute diuina, secundo uirtute animae glorificatae, mouentis corpus, prout uult.

1. p. q. 76. ar. 7. Non complet.

Epist. 56. ante med. to. 2. Li. 22. c. vit. non remouet a prin. to. 5.

Art. 1.

Tract. 23. in Ioan. in 1. p. m. c. me. tem. 9.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut Christus dicitur propria uirtute surrexisset, & tamen est suscitatus a patre, eo quod eadem est uirtus Patris & Filij, ita etiam Christus ex propria uirtute ascendit in caelum, & tamen a patre est eleuatus, & assumptus.

AD SECVNDVM dicendum, quod ratio illa probat, quod Christus non ascendit in caelum propria uirtute, quae est naturae humanae naturalis: ascendit tamen in caelum propria uirtute, quae est uirtus diuina, & propria uirtute, quae est animae beatae. Et licet ascendere sursum, sit contra naturam humani corporis secundum statum praesentem, in quo corpus non est omnino subiectum spiritui: tamen non erit contra naturam, neq; uolentium corpori glorioso, cuius tota natura est omnino subiecta spiritui.

AD TERTIVM dicendum, quod etsi uirtus diuina sit infinita, & infinite operetur quantum est ex parte operantis, tamen effectus uirtutis eius recipitur in rebus secundum earum capacitatem, & secundum Dei dispositionem. Corpus autem non

est capax, ut in instanti localiter moueatur: quia oportet, quod commeteretur se ipatio, secundum cuius diuisionem diuiditur tempus, ut dicitur 6. * Physic. Et ideo non oportet, quod corpus motum a Deo moueatur in instanti: sed mouetur ea uelocitate, qua Deus disponit.

ARTICVLVS IIII.

¶ Super Quaestio 57. Art. quartum.

Vtrum Christus ascenderit super omnes caelos.

AD QVARTVM sic procedit. ¶ Vt, quod Christus non ascendit super omnes caelos. Dicitur enim in Psal. 10. Dominus in templo sancto suo, Dominus in caelo sedes eius: quod autem est in caelo, non est supra caelum. ergo Christus non ascendit super omnes caelos.

¶ 2. Praet. Super omnes caelos non est aliquis locus, ut probatur in primo de caelo: * sed omne corpus oportet esse in loco: ergo corpus Christi non ascendit super omnes caelos.

¶ 3. Praet. Duo corpora non possunt esse in eodem loco. Cum igitur non sit transitus de extremo in extremum, nisi per medium, ut, quod Christus non potuisset ascendere super omnes caelos, nisi caelum diuideretur, quod est impossibile. ¶ 4. Praet. Act. 1. dicit, quod nubes suscepit eum ab oculis eorum: sed non possunt eleuari supra caelum. ergo Christus non ascendit super omnes caelos.

¶ 5. Praet. Ibi credimus Christum in perpetuum mansurum, quo ascendit: sed quod contra naturam est, non potest esse sempiternum: quia id, quod est in natura, est ut in pluribus, & ut frequenter. Cum ergo contra naturam sit, corpori terreno, esse supra caelum, uidetur, quod corpus Christi supra caelum non ascendit.

SED CONTRA est, quod dicitur Ephe. 3. Ascendit super omnes caelos, ut adimpleret omnia.

RESPON. Dicendū, quod quanto aliqua corpora perfectius participant bonitatem diuinam, tanto sunt superiora corporali ordine, qui est ordo localis: unde uidemus, quod corpora, quae sunt magis formalia, sunt naturaliter superiora (ut patet per Phil. in 4. Physic. & in 2. * de Caelo) per formam enim unum quodque corpus participat diuinum esse, ut patet in 1. Physic. Plus autem participat de diuina bonitate corpus per gloriam, quam quodcumque corpus naturale per formam suae naturae. Et iter cetera corpora gloriosa, manifestum

¶ Itulus, vt sonat intelligendus est.

¶ In corpore una est conclusio. Conuenientissimum est Christo, quod sit super omnia corpora constitutus in alto. Probat. Quanto aliqua corpora perfectius participat bonitatem diuinam, tanto sunt superiora localiter: sed corpus Christi gloriosum perfectius participat, &c.

¶ Aduerte hic, Auctorem opinari Christum se unum corpus esse supra caelos omnes, sic quod plata pedis eius est supra superficiem conuexam supremi coeli: hoc enim concludit, & ratio in corpore allata, quod quanto corpus est perfectius, tanto est superius secundum locum, & hoc expresse explicatur in responsione ad secundum dicendo, nihil prohibet corpus Christi esse extra totam continentiam caelorum corporum, & non esse in loco continere. Et hoc ideo dictum sit, ut sciant dicentes corpus Christi sic esse supra omnes caelos, quod est in suprema parte supremi caeli, quod non sequatur doctrinam Auctoris: ex hoc enim sequitur manifeste, quod non est superius supremo caelo, & quod non est extra totam continentiam caelorum corporum, quorum primum continentiae corpori articulo, secundum autem responsioni ad secundum.

¶ Sed occurrit hic Duran in tercio sentent. distinct. 22. articulo vltim. obiciens contra hanc positionem, quia sequeretur quod Christus, secus, nec alia uideret corporali uisione, quia uisio fit per diaphanum.

11. 6. 2.

11. 1. 2. 10. 2.

11. 1. 2. 10. 2.

11. 1. 2. 10. 2.

11. 1. 2. 10. 2.

11. 1. 2. 10. 2.